

Školy a školská zařízení 2022/23

Analytická část

4. Konzervatoře

Shrnutí

V konzervatořích se ve školním roce 2022/23 vzdělávalo celkem **3 837 žáků**, a sice na 18 školách. Téměř čtyři pětiny žáků se vzdělávaly ve školách veřejného zřizovatele (79,1 %), zbytek ve školách soukromých (14,9 %) a církevních (6,0 %). Celkem 84,7 % žáků navštěvovalo šestiletý program vzdělávání a 15,3 % osmiletý. V desetileté časové řadě se počet žáků konzervatoří zvýšil z 3 655 žáků ve školním roce 2012/13 na 3 902 žáků ve školním roce 2020/21, v posledních dvou školních rocích však mírně poklesl na 3 837 žáků. Podíl dívek z těchto žáků se ve sledovaných školních rocích pohyboval mezi 61,5 % ve školním roce 2012/13 a 64,3 % ve školním roce 2017/18.

Učitelé v konzervatořích v uplynulém školním roce působili na 1 092,1 plného pracovního úvazku. Na jednoho učitele (resp. na jeden plný úvazek učitele) připadalo v průměru 3,5 žáka. Pokud se jedná o genderové složení, v konzervatořích byl podíl žen a mužů mezi pedagogy vyrovnaný – ve školním roce 2022/23 tvořily ženy 49,8 % všech plných pracovních úvazků učitelů. Ve srovnání s tím připomeňme, že ve středních školách patřily ženám tři pětiny plných pracovních úvazků.

Velká část žáků se ve školním roce 2022/23 vzdělávala na **pražských konzervatořích** (45,7 %) a větší než desetinový podíl žáků najdeme též v konzervatořích v Jihomoravském a Moravskoslezském kraji (12,7 %, resp. 12,2 %).

V uplynulém školním roce se nejvyšší podíl žáků ve všech uvedených letech vzdělával ve hře na **hudební nástroj, dirigování či skladbě** (tj. v oboru hudba), tj. 56,0 %, následuje obor **tanec** (18,5 %), **zpěv** (17,4 %) a nakonec **dramatické umění** (8,2 %). V průběhu posledních deseti let se zvýšil počet žáků oboru tanec téměř o dvě pětiny (o 37,7 %) a počet žáků oboru zpěv o více než pětinu (o 22 %). Naopak poklesl počet žáků v oborech hudebních (o 4,1 %) a zejména dramatických (o 11,5 %).

Ve školním roce 2022/23 navštěvovalo konzervatoře v České republice celkem 281 **žáků cizí státní příslušnosti**, což jsou 7,3 % z celkového počtu žáků. V předchozím školním roce to bylo 210 žáků, neboli 5,4 % z celkového počtu žáků konzervatoří. Ze všech cizinců bylo na konzervatořích ve školním roce 2022/23 celkem 136 žáků z Ukrajiny (tj. více než trojnásobný počet oproti předchozímu školnímu roku), 65 žáků ze Slovenska a 27 z Ruska. Z ostatních jednotlivých zemí již bylo v našich konzervatořích zaznamenáno šest a méně žáků. Nejvyšší podíl žáků cizí státní příslušnosti najdeme v pražských konzervatořích (10,5 %), nadprůměrného podílu dosáhl také Jihomoravský kraj (7,6 %) a Plzeňský (7,5 %). Naopak nejmenší podíl cizinců zaznamenala konzervatoř v kraji Ústeckém (2,5 %).

Celkem 94,9 % žáků se vzdělávalo **denní formou studia** a 5,1 % **jinou formou**. Více než desetina žáků navštěvujících vyšší ročníky osmileté konzervatoře nebo šestiletou konzervatoř (tj. studium po splnění povinné školní docházky) byla **ve věku 25 let a více** (10,9 %). Mezi žáky, kteří se vzdělávali jinou než denní formou, zaujímali žáci ve věku 25 let a více dokonce tři pětiny (60,9 %). Z jiného úhlu pohledu lze doplnit, že ze žáků ve věku 25 let a více se jich 68,75 % vzdělávalo denní formou studia a 31,25 % jinou formou.

Analýza

Jak již bylo v kapitole o středních školách zmíněno, konzervatoře jsou školy, kde se uskutečňuje jak střední vzdělávání s maturitní zkouškou, tak i vyšší odborné vzdělávání. Střední vzdělání s maturitní zkouškou lze získat nejdříve po čtyřech letech v denní formě šestiletého vzdělávacího programu (určeného pro absolventy základních škol), nebo po osmi letech v denní formě vzdělávání v osmiletém vzdělávacím programu v oboru tanec (určeném pro žáky po ukončení 5. ročníku základních škol, kteří v prvních čtyřech ročnících konzervatoře plní povinnou školní docházku). Pokud žák absolvuje všechny ročníky konzervatoře a vykoná závěrečné absolutorium, získává vyšší odborné vzdělání v konzervatoři a je mu přiznán titul diplomovaný specialista (DiS.).

V konzervatořích se ve školním roce 2022/23 vzdělávalo celkem 3 837 **žáků**, a sice na 18 školách¹. Téměř čtyři pětiny žáků se vzdělávaly ve školách veřejného zřizovatele (3 033, tj. 79,0 %), zbytek ve školách soukromých (572, tj. 14,9 %) a církevních (232, tj. 6,0 %) - viz tabulku 4.1. Celkem 3 251 žáků (tj. 84,7 %) se pak vzdělávalo v šestiletém programu a 586 žáků (tj. 15,3 %) v programu osmiletém.

Tab. 4.1 Konzervatoře - počet škol, žáků a učitelů celkem a dle zřizovatele školy (2022/23)

zřizovatel	školy		žáci		učitelé ¹⁾		žáků na 1 učitele
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	
veřejný	13	72,2	3 033	79,0	918,5	84,1	3,3
soukromý	3	16,7	572	14,9	110	10,1	5,2
církevní	2	11,1	232	6,0	63,6	5,6	3,6
celkem	18	100,0	3 837	100,0	1 092,1	100,0	3,5

¹⁾ přepočtení na počet plných úvazků, neboli plně zaměstnané učitele

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

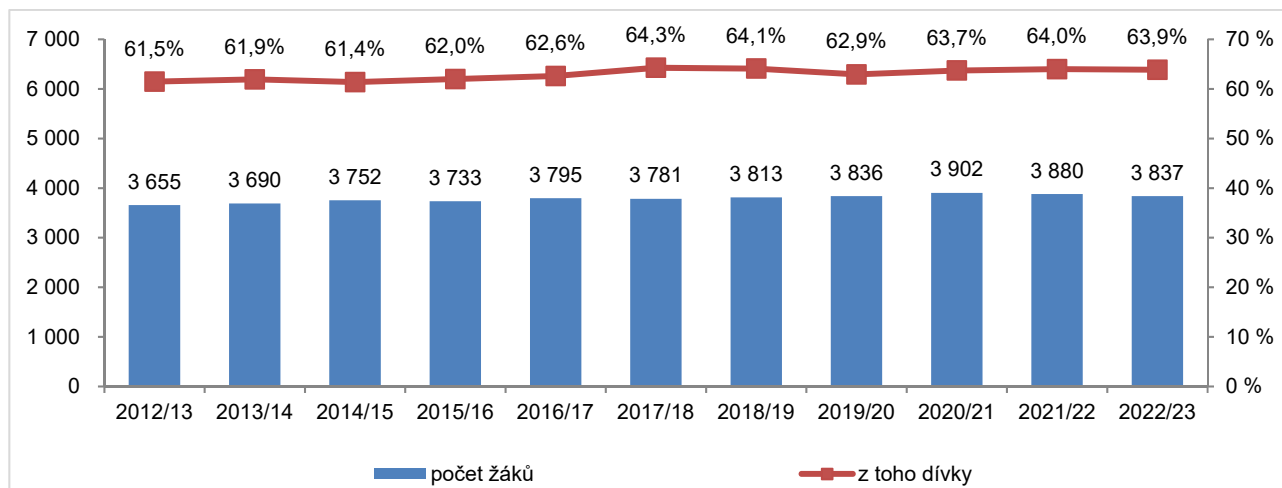
Na jednoho **učitele** (resp. na jeden plný úvazek učitele) připadalo v průměru 3,5 žáka. Přitom ve školách s veřejným zřizovatelem připadalo na jednoho učitele méně žáků (3,3), než jak tomu bylo ve školách se soukromým či církevním zřizovatelem (5,2, resp. 3,6 žáka).

Pokud se jedná o genderové složení, v kapitole věnované středním školám bylo řečeno, že tři pětiny všech středoškolských učitelů přepočtených na plně zaměstnané tvořily ženy. Oproti tomu v konzervatořích byl podíl žen a mužů mezi pedagogy vyrovnaný – ve školním roce 2022/23 tvořily ženy 49,8 % všech učitelů.

Věnujme nyní pozornost **vývoji počtu žáků v čase**. V předchozích kapitolách této publikace bylo uvedeno, že počet žáků v základních školách měl v posledních deseti letech vzestupnou tendenci. Počet žáků ve středních školách naopak nejprve klesal, po šesti letech klesání však začal stoupat. Pokud se jedná o konzervatoře, počet žáků se v desetileté časové řadě zvýšil z 3 655 žáků ve školním roce 2012/13 na 3 902 žáků ve školním roce 2020/21, v posledních dvou školních rocích však mírně poklesl na 3 837 žáků. Podíl dívek z těchto žáků se ve sledovaných školních rocích pohyboval mezi 61,5 % ve školním roce 2012/13 a 64,3 % ve školním roce 2017/18 – viz graf 4.1. Doplňme, že za posledních deset let zůstal počet konzervatoří celkem, jakož i počet konzervatoří poskytujících šestileté a osmileté vzdělávání neměnný.

¹ Školou je myšlen právní subjekt s jedním ředitelstvím, které může zahrnovat více odloučených pracovišť, jakož i více úrovní a druhů vzdělávání.

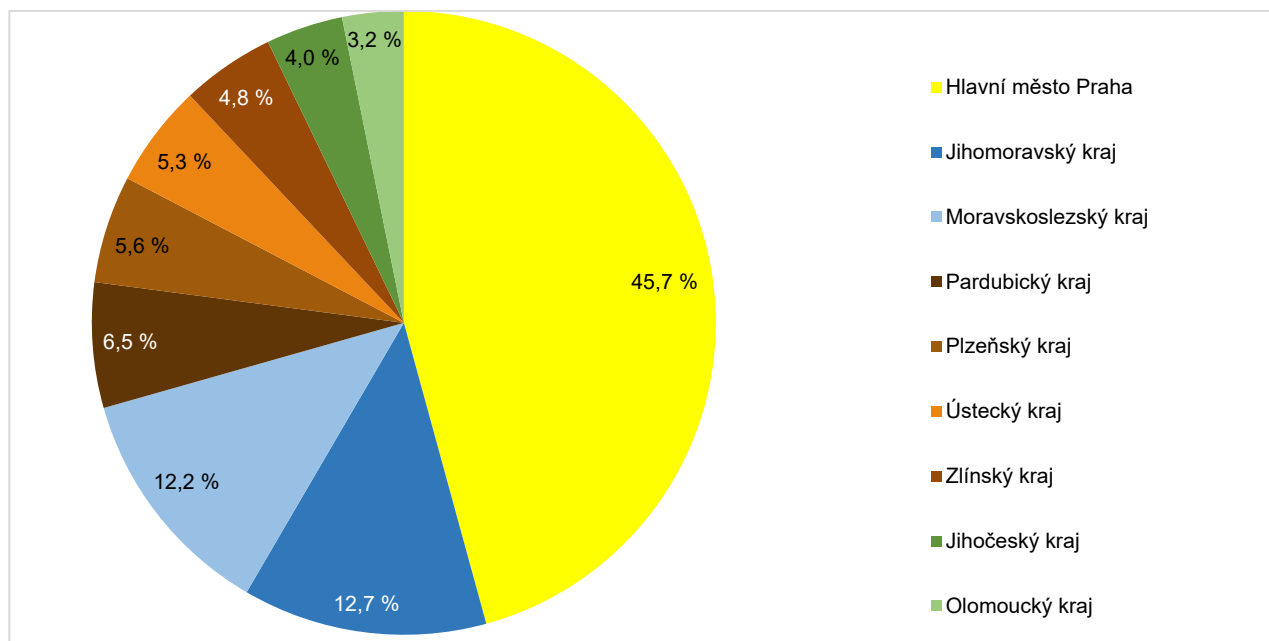

Graf 4.1 Konzervatoře – vývoj počtu žáků a podílu dívek

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Podíváme-li se na **rozložení konzervatoří do krajů v České republice**, pak osm z celkem osmnácti konzervatoří se ve školním roce 2022/23 nacházelo v Praze, po dvou v Jihomoravském a Moravskoslezském kraji a po jedné konzervatoři v kraji Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Pardubickém, Olomouckém a Zlínském. Ve všech těchto krajích konzervatoře nabízely vzdělávání v šestiletém programu. Kromě toho v Praze tři konzervatoře nabízely vzdělávání v osmiletém programu a jednu takovou konzervatoř najdeme i v kraji Jihomoravském a Moravskoslezském.

Graf 4.2 znázorňuje, jaký **podíl žáků** konzervatoří se ve školním roce 2022/23 vzdělával **v jednotlivých krajích České republiky**. Jak lze z počtu konzervatoří v jednotlivých krajích odvodit, velká část žáků se ve školním roce 2022/23 vzdělávala na pražských konzervatořích (45,7 %; celkem 1 755 žáků) a větší než desetinový podíl žáků najdeme též v konzervatořích v Jihomoravském a Moravskoslezském kraji (12,7 %, resp. 12,2 %). V kraji Pardubickém, Plzeňském i Ústeckém se vzdělávalo více než 5 % ze všech žáků konzervatoří (6,5 %, resp. 5,6 %, resp. 5,3 %). Menší než pětiprocentní podíly pak najdeme v krajích Zlínském (4,8 %), Jihočeském (4,0 %) a Olomouckém (3,2 %), kde se vzdělávalo již méně než 200 žáků (nejméně v Olomouckém kraji, konkrétně 122 žáků).

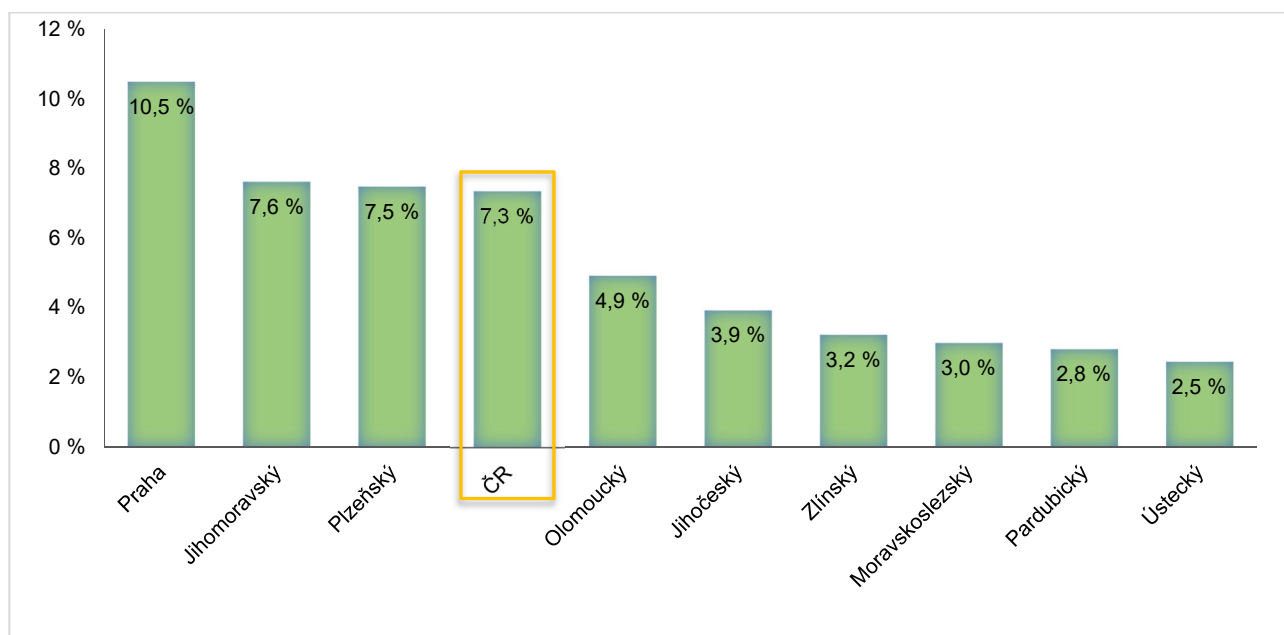
Graf 4.2 Konzervatoře – podíly žáků vzdělávajících se v jednotlivých krajích (2022/23)

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Ve školním roce 2022/23 navštěvovalo konzervatoře v České republice celkem 281 **žáků cizí státní příslušnosti**, což jsou 7,4 % z celkového počtu žáků. V minulém školním roce to bylo 210 žáků, neboli 5,4 % z celkového počtu žáků konzervatoří. Počet žáků konzervatoří s cizím státním občanstvím se tedy zvýšil o třetinu (33,8 %) a podíl z celku o dva procentní body. Ze všech cizinců bylo na konzervatořích ve školním roce 2022/23 celkem 136 žáků z Ukrajiny (tj. více než trojnásobný počet oproti minulému školnímu roku), 65 žáků ze Slovenska a 27 z Ruska. Z ostatních jednotlivých cizích zemí již bylo v našich konzervatořích zaznamenáno 6 a méně žáků.

Graf 4.3 uvádí podíly **žáků cizí státní příslušnosti** vzdělávajících se v konzervatořích v jednotlivých krajích ve školním roce 2022/23. Není překvapivé, že nejvyšší podíl žáků cizí státní příslušnosti najdeme v pražských konzervatořích (10,5 %). Nadprůměrného podílu cizinců dosáhl také Jihomoravský kraj (7,6 %) a kraj Plzeňský (7,5 %). Naopak nejmenší podíl cizinců zaznamenala konzervatoř v kraji Ústeckém (2,5 %). V ostatních krajích bylo v konzervatořích od 2,8 % do 5,0 % cizinců.

Graf 4.3 Konzervatoře – podíly žáků cizí státní příslušnosti vzdělávajících se v jednotlivých krajích ze všech žáků v těchto krajích (2022/23)

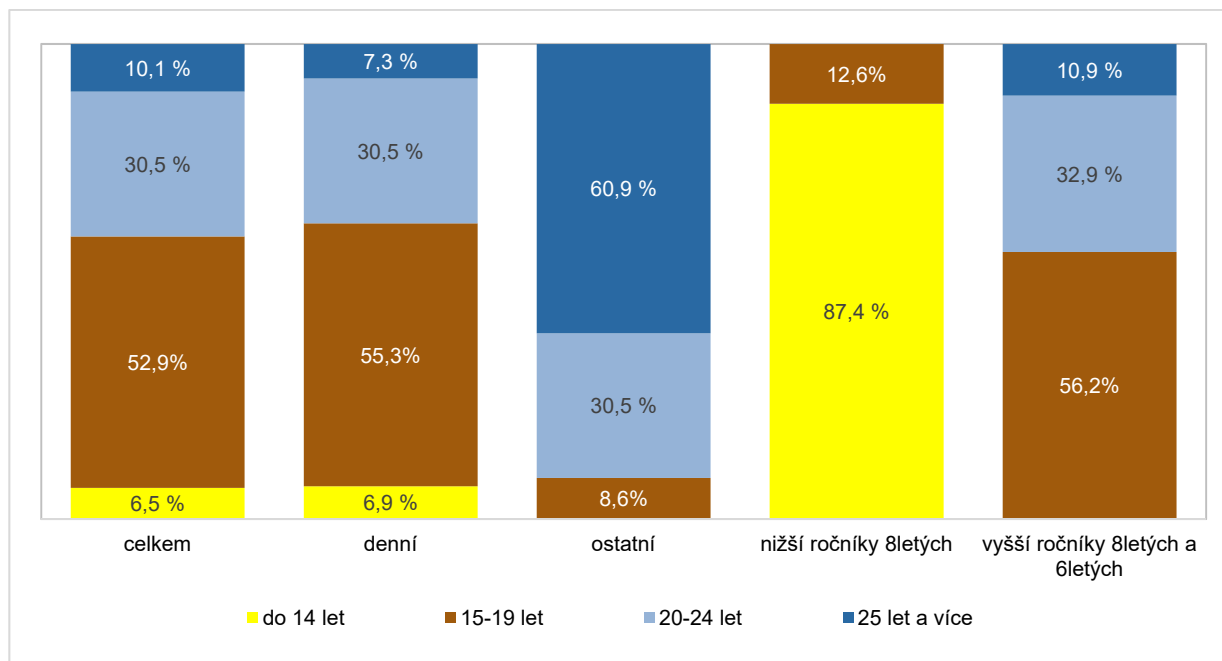
Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Můžeme doplnit, že v konzervatořích v České republice se ve školním roce 2022/23 vzdělávalo celkem 88 žáků **se zdravotním postižením**, z čehož 37 žáků tvořily dívky. Téměř polovina těchto žáků (celkem 46) se vzdělávala v pražských konzervatořích, dalších 21 žáků v konzervatořích v Moravskoslezském kraji. Již méně než deset jich bylo v konzervatořích v kraji Olomouckém (6), Pardubickém (6), Jihomoravském (4), Ústeckém (4) a Zlínském (1).

Ve školním roce 2022/23 se na konzervatořích vzdělávalo 94,9 % žáků **denní formou studia** a 5,1 % **jinou formou**. Celkem 7,5 % žáků navštěvovaly **nižší ročníky** osmiletých konzervatoří spadající do povinné školní docházky a 92,6 % pak vyšší ročníky osmiletých konzervatoří a šestileté konzervatoře.

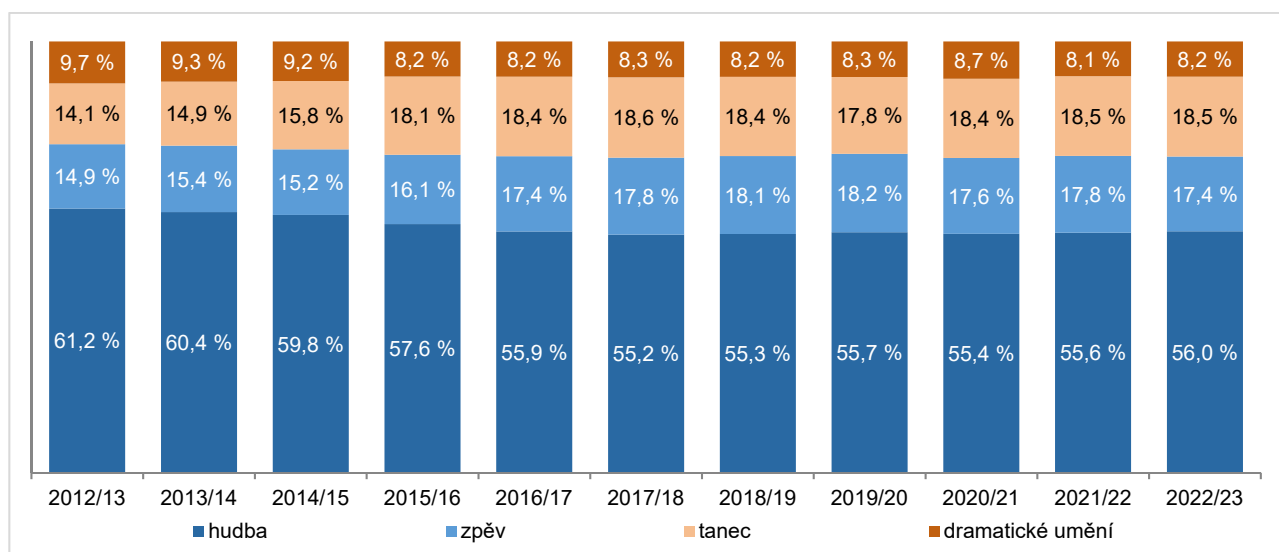
Z délky vzdělávání na konzervatořích a možnosti vzdělávat se i v pozdějším věku (např. při zaměstnání) je zřejmé, že v konzervatořích najdeme žáky spadající do **širokého věkového rozpětí**. Graf 4.4 ukazuje rozložení žáků konzervatoří dle věku celkem, v dělení na denní a ostatní formy vzdělávání a na nižší ročníky konzervatoře spadající do povinné školní docházky a vyšší ročníky. Jak je patrné, více než desetina žáků navštěvujících vyšší ročníky osmileté konzervatoře nebo šestiletou konzervatoř byla ve věku 25 let a více (10,9 %). Mezi žáky, kteří se vzdělávali jinou než denní formou, zaujímal žáci ve věku 25 let a více dokonce tři pětiny (60,9 %). Z jiného úhlu pohledu lze doplnit, že ze žáků ve věku 25 let a více se jich 68,8 % vzdělávalo denní formou studia a 31,3 % jinou formou.

Graf 4.4 Konzervatoře – rozdělení žáků dle věku celkem a dle formy a úrovně vzdělávání (2022/23)

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Graf 4.5 dále ukazuje, jaký podíl žáků konzervatoří studoval ten který **obor** v letech 2012/13 až 2022/23. Jak je patrné, nejvyšší podíl žáků se ve všech uvedených letech vzdělával ve hře na hudební nástroj, dirigování či skladbě (tj. v oboru hudba). Ve školním roce 2012/13 činil podíl takových žáků 61,2 %, pak se pozvolna snižoval až na 55,2 % ve školním roce 2017/18. Poté kolísal kolem 55,5 % a ve školním roce 2022/23 tvořil 56,0 %. Téměř trvalý růst podílu žáků zaznamenal ve školních rocích 2012/13 až 2019/20 obor zpěv. Ve školním roce 2012/13 jej studovalo 14,9 % žáků konzervatoří, ve školním roce 2019/20 pak 18,2 % žáků. Poté se podíl žáků v tomto oboru mírně snížil a ve školním roce 2022/23 činil 17,4 %. Od školního roku 2012/13 do roku 2017/18 také rostl podíl žáků vzdělávajících se v oboru tanec (z 14,1 % na 18,6 %). V následujících dvou školních rocích o necelý procentní bod poklesl a následně zase zvýšil. V posledních dvou školních rocích tak činil 18,5 %. Nakonec, podíl žáků vzdělávajících se v oboru dramatické umění v čase kolísal, a sice mezi 8,1 % (ve školním roce 2021/22) a 9,7 % (ve školním roce 2012/13).

Graf 4.5 Konzervatoře – podíl žáků vzdělávajících se v různých oborech (2012/13 až 2022/23)

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT